



Justerade matchningsregler för säkerställda obligationer

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i de s.k. matchningsreglerna i lagen om utgivning av säkerställda obligationer. Utgivare av säkerställda obligationer ska ha en s.k. säkerhetsmassa som ska motsvara värdet av de utgivna obligationerna. Enligt gällande rätt ska säkerhetsmassan uppgå till mer än 100 procent av värdet på de fordringar som kan göras gällande mot utgivaren på grund av obligationerna. Förslaget innebär att säkerhetsmassan ska uppgå till minst 102 procent.

Genom förslaget blir det möjligt att undanta s.k. OTC-derivat kopplade till säkerställda obligationer från kravet på central motpartsclearing.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 21 juni 2016.

Inga motioner har lämnats med anledning av propositionen.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:105 Justerade matchningsregler för säkerställda obligationer.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Justerade matchningsregler	5
Bakgrund.....	5
Propositionen	6
Utskottets ställningstagande.....	7
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Justerade matchningsregler

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:105.

Stockholm den 19 maj 2016

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Ulf Kristersson (M), Monica Green (S), Maria Plass (M), Jörgen Hellman (S), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Ingela Nylund Watz (S), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Hans Unander (S), Dennis Dioukarev (SD), Erik Ullenhag (L), Ulla Andersson (V), Jakob Forssmed (KD) och Börje Vestlund (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2015/16:105 Justerade matchningsregler för säkerställda obligationer. I propositionen föreslås ändringar i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer. Inga motioner har kommit in i ärendet.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut redovisas i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2. Lagrådet har granskat regeringens lagförslag och lämnat det utan erinran.

Utskottets överväganden

Justerade matchningsregler

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Bakgrund

Säkerställda obligationer

Banker och kreditmarknadsföretag finansierar till stor del sin utlåning genom att ge ut s.k. säkerställda obligationer. Finansinspektionen kan under vissa förutsättningar meddela tillstånd att ge ut sådana obligationer enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer, förkortad LUSO.

En säkerställd obligation är knuten till en s.k. säkerhetsmassa. Om utgivaren en säkerställd obligation (en emittent eller ett emittentinstitut) kommer på obestånd har ägaren till den säkerställda obligationen en direkt säkerhet i obligationens säkerhetsmassa. Säkerhetsmassan består av krediter med säkerhet i fast egendom, tomträtt och bostadsrätt eller offentliga krediter.

Säkerhetsmassan ska vid varje tidpunkt överstiga det sammanlagda nominella värdet av de fordringar som kan göras gällande på emittentinstitutet på grund av säkerställda obligationer (3 kap. 8 § LUSO). Detsamma krävs i fråga om nuvärdet på fordringar och säkerhetsmassa för att emittentinstitutet ska anses ha uppnått en god balans vad gäller villkor beträffande valuta, ränta och räntebindningstid mellan innehållet i säkerhetsmassan och de säkerställda obligationerna. Vid beräkningen av om emittentinstitutet har en god balans i säkerhetsmassan ska även nuvärdet av derivatavtal beaktas (3 kap. 9 § LUSO). Dessa bestämmelser utgör de s.k. matchningsreglerna.

Emittenter av säkerställda obligationer ingår derivatavtal i syfte att uppnå balans mellan finansiella villkor för tillgångar i säkerhetsmassan och motsvarande villkor för de säkerställda obligationerna. För att kunna anpassa sådana derivats avtalsvillkor handlas derivaten i huvudsak inte på marknadsplatser för derivat utan villkoren görs upp direkt mellan två parter. Derivat som handlas på detta sätt kallas OTC-derivat. Emittentinstituten är för sin riskhantering beroende av att kunna ingå avtal om derivat genom OTC-handel.

Krav på clearing av OTC-derivat via en central motpart

Den 16 augusti 2012 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister i kraft. Förordningen syftar till att minska riskerna i handeln med derivatkontrakt som handlas utanför reglerade marknader (OTC-

derivat). Förordningen innehåller bl.a. regler om obligatorisk clearing via en central motpart av OTC-derivat som förklarats lämpliga för clearing.

Europeiska kommissionen har antagit kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2205 av den 6 augusti 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 vad gäller tekniska standarder för clearingkravet. Den delegerade förordningen trädde i kraft den 21 december 2015. I förordningen finns bestämmelser som bl.a. pekar ut vilka derivat som ska omfattas av det obligatoriska kravet på clearing med en central motpart.

I princip omfattas sådana derivat som används av svenska emittentinstitut vid hanteringen av ränte- och valutarisker kopplade till säkerställda obligationer av de nya krav på clearing som enligt den delegerade förordningen ska tillämpas fr.o.m. den 21 juni 2016. Det finns dock möjligheter enligt förordningen att under vissa förhållanden undanta sådana derivat från kravet på central motpartsclearing.

Propositionen

Ändrade matchningsregler

I propositionen föreslår regeringen ändringar i 3 kap. 8 och 9 §§ LUSO. Ändringarna syftar till att göra det möjligt att undanta OTC-derivat som är kopplade till säkerställda obligationer från kravet på central motpartsclearing.

Ändringarna avser matchningsreglerna, dvs. de bestämmelser i LUSO som ställer krav på att utgivaren av säkerställda obligationer ska ha en säkerhetsmassa som svarar mot värdet av de utgivna obligationerna. Enligt gällande rätt ska säkerhetsmassan uppgå till mer än 100 procent av värdet på de fordringar som kan göras gällande mot utgivaren på grund av obligationerna. Förslaget innebär att säkerhetsmassan ska uppgå till minst 102 procent.

Av artikel 1.2 i kommissionens delegerade förordning följer att avtal om OTC-derivat som ingås av emittenter av säkerställda obligationer under vissa förhållanden kan undantas från kravet på central motpartsclearing. Fem krav måste vara uppfyllda för att emittentinstitut ska kunna använda sig av undantaget. Ett av dessa krav avser innehållet i nationell rätt. I artikel 1.2 e i den delegerade förordningen anges bl.a. att de säkerställda obligationerna måste omfattas av ett rättsligt krav på säkerhet på minst 102 procent, dvs. att säkerhetsmassan måste överstiga värdet av de fordringar som kan göras gällande mot emittentinstitutet till följd av säkerställda obligationer med minst 2 procent.

Regeringen anser att OTC-derivat som är kopplade till säkerställda obligationer kan undantas från kravet på central motpartsclearing eftersom sådana derivat inte innebär samma risk som derivat utan en sådan koppling.

Det finns i dag inte någon möjlighet att cleara derivat av detta slag på den svenska marknaden. Även om det saknas skäl att anta att marknaden inte skulle kunna tillhandahålla sådana lösningar om det blev nödvändigt saknas det enligt regeringen anledning att ur ett riskperspektiv kräva att sådana derivat

ska clearas. Dessa derivat är vidare också mindre lämpade för central motpartsclearing. De ökade kostnader som en central motpartsclearing skulle kunna innebära vägs inte heller upp av tydliga vinster utifrån ett riskperspektiv.

Av Finansinspektionens remissvar framgår att 2 procents överhypotek har blivit standard på den europeiska marknaden. Regeringen konstaterar att det därmed skulle innebära en konkurrensnackdel för de svenska emittenterna, jämfört med emittenter i andra europeiska länder, om de inte kunde använda undantaget. Regeringen menar därför att det finns starka skäl för att möjliggöra för svenska emittenter av säkerställda obligationer att kunna undantas från kravet på central motpartsclearing för OTC-derivat.

De svenska emittentinstituten har en betydande grad av överhypotek. Regeringen konstaterar därför slutligen att det inte finns någon anledning att tro att 2 procents överhypotek skulle innebära högre kostnader eller andra olägenheter för emittentinstituten. Det konstateras också att det även i övrigt saknas skäl som talar emot att genomföra en begränsad justering av kravet på överhypotek.

Kraftträdande

Kravet på central motpartsclearing i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2205 ska börja tillämpas den 21 juni 2016 i förhållande till sådana derivat som behandlas här. För att de svenska emittentinstituten ska ha möjlighet att undantas från detta krav måste de föreslagna lagändringarna ha trätt i kraft senast vid samma tidpunkt. Regeringen föreslår därför att lagändringarna ska träda i kraft den 21 juni 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens överväganden och tillstyrker förslaget till ändringar i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:105 Justerade matchningsregler för säkerställda obligationer:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 8 och 9 §§ lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

8 §

Det nominella värdet av säkerhetsmassan *skall* vid varje tidpunkt överstiga det sammanlagda nominella värdet av de fordringar som kan göras gällande mot emittentinstitutet på grund av säkerställda obligationer.

Det nominella värdet av säkerhetsmassan *ska* vid varje tidpunkt överstiga det sammanlagda nominella värdet av de fordringar som kan göras gällande mot emittentinstitutet på grund av säkerställda obligationer *med minst två procent*.

9 §

Emittentinstitutets krediter och fyllnadssäkerheter i säkerhetsmassan *skall* ges sådana villkor beträffande valuta, ränta och räntebindningsperiod att en god balans upprätthålls med motsvarande villkor för de säkerställda obligationerna. Derivatavtal får användas i detta syfte.

Emittentinstitutets krediter och fyllnadssäkerheter i säkerhetsmassan *ska* ges sådana villkor beträffande valuta, ränta och räntebindningsperiod att en god balans upprätthålls med motsvarande villkor för de säkerställda obligationerna. Derivatavtal får användas i detta syfte.

Emittentinstitutet *skall* anses ha uppnått en sådan balans som avses i första stycket om nuvärdet av tillgångarna i säkerhetsmassan vid varje tidpunkt överstiger nuvärdet av skulderna avseende säkerställda obligationer. Vid beräkningen *skall* även nuvärdet av derivatavtal beaktas.

Emittentinstitutet *ska* anses ha uppnått en sådan balans som avses i första stycket om nuvärdet av tillgångarna i säkerhetsmassan vid varje tidpunkt överstiger nuvärdet av skulderna avseende säkerställda obligationer *med minst två procent*. Vid beräkningen *ska* även nuvärdet av derivatavtal beaktas.

Emittentinstitutet *skall* se till att betalningsflödena avseende tillgångarna i säkerhetsmassan, derivatavtal och säkerställda obligationer är sådana att institutet vid varje tillfälle kan fullgöra sina betalningsförpliktelser gentemot innehavare av säkerställda obligationer och motparter i derivatavtal.

Emittentinstitutet *ska* se till att betalningsflödena avseende tillgångarna i säkerhetsmassan, derivatavtal och säkerställda obligationer är sådana att institutet vid varje tillfälle kan fullgöra sina betalningsförpliktelser gentemot innehavare av säkerställda obligationer och motparter i derivatavtal.

Emittentinstitutet *skall* på ett

särskilt konto hålla de medel som avses i tredje stycket avskilda från institutets övriga medel.

Emittentinstitutet *ska* på ett särskilt konto hålla de medel som avses i tredje stycket avskilda från institutets övriga medel.

Denna lag träder i kraft den 21 juni 2016.